№ 87 Յունիսի 6 (18) 1879 Յունիսի 6 (18) № 87

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

[illegible]

Tiflis. Redaction „Mschak"

[illegible]

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

ՄԻՆՉԵՒ ԱՅԺՄ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՆ ԷԻՆ ԱԶԳԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

«Մշակի» համարներում ընթերցողը կարդացած կը լինի մեր Կ. Պոլսի թղթակից Հայկակի նամակը, որի մէջ նա նկարագրում էր մեր հոգեւորականների այն անվայել վարմունքը [illegible], որ [illegible] մէջ գտնւում է յարուցանում դէպի մեր ազգը։

Օտարները միշտ ընդունում են որ հայոց հոգեւորականութիւնը ազգի ներկայացուցիչն է։ Մեր հոգեւորականների թէ լաւ և թէ վատ կողմերը ընդունւում են, որպէս արտայայտութիւն ազգի լաւ և վատ կողմերի։

Անցել են այն ժամանակները, երբ մեր հոգեւորականութիւնը կանգնած էր ազգի գլուխին, առաջնորդում էր ազգային բոլոր շարժումներին, մտաւորապէս և բարոյապէս աւելի զարգացած էր քան թէ ազգը։ Այժմ մեր հոգեւորականութիւնը իր թէ մտաւոր և թէ բարոյական զարգացմամբ ատոր է ժողովրդից, նրա անդամները դրւում են ժողովրդի ամենաստոր տարրից, մեր ազգի ամենադաէո և ամենաանբարոյական մասից.... Այս դրանք են կազմում մեր եկեղեցական կառավարութիւնը։

Եւրոպացին չէ ճանաչում հայոց ազգը, ծանօթ չէ նրա բոլոր փայլի, նրա կեանքի, նրա ընդունակութիւնների, նրա առեւտրական գործունէութեան հետ, անգէտ է [illegible] հայոց ազգի ժողովրդական [illegible] հետ։ Եւրոպացին բաւ է, [illegible] եկեղեցականների վրայ, [illegible] մեր [illegible] [illegible] միայն [illegible] գալի վրայ, որ հայոց ազգին առաջնորդում է հայոց հոգեւորականութիւնը.... Այս մասին ծանօթանալով այդ [illegible] հոգեւորականութեան հետ, յանկարծ տեսնում, որ այդ հոգեւորականութիւնը ամեն մասամբ ազէտ է, տգէտ է, անբարոյական է, [illegible] է, [illegible] ոչինչ [illegible] է.... Այս աչքով եւրոպացին նայում է իր գաղափարը և ամբողջ ազգութեան մասին։ Այնէ հոգեւորականութիւնը այսպէս է, ասում է եւրոպացին, ի՞նչ կը լինի ուրեմն ազգը, ժողովուրդը, որի ներկայացուցիչն է համարւում նա.... Այս եւրոպացին սկսում է արհամարհել հայոց ազգը։

Ժամանակ է արդէն, որ մենք աշխարհականներս բարձրացնենք մեր ձայնը, բոլոր ամենք նրան բացատրած աշխարհին, ծանօթացնենք Եւրոպային մեզ հետ և ապացուցանենք որ մենք ենք մեր ազգը ներկայացնում և ոչ մեր հոգեւորականութիւնը....

Այս կեթէ մենք էլ ունենք խոշոր պակասութիւններ, գոնէ մենք կարող ենք հեռացնել բաւականութեան ներքնուտութեան [illegible] [illegible] այդ պակասութիւններից, իսկ մեր հոգեւորականութիւնը այդ չէ կարող անել։ Նա անշարժ է և միշտ անշարժ կը մնայ [illegible]

[illegible]

Ազգ։ Այդ դրա դպրութեան անհրաժեշտ պայմանն է։

Գ. Ա.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

[illegible]

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

30 մայիսի

[illegible]